

Posudek na bakalářskou práci „**Antická astrologie: Znamení zvěrokruhu.**“, předloženou Petrou Látalovou, vyhotovený pro potřeby oponentního řízení k udělení titulu bakalář.

Práce je velmi přehledně rozčleněna do devíti oddílů, z nichž, kromě úvodu a závěru, je pohřichu pouze jediná kapitola věnována archeologickému materiálu, respektive ikonografickému rozboru námětů souvisejících se zvěrokruhem. Kapitoly 2-7 jsou přesvědčivým exkursem do dané tematiky z hlediska historicko-religionistického.

V úvodu práce připisuje autorka astrologii statut empirické disciplíny, třebaže z logiky věci vyplývá výrazně interpretativní charakter tohoto oboru. Jakkoli výchozí data mohou být do jisté míry měřitelná, výstup – horoskop - je jejich zcela individuálním výkladem. Autorka si dále vytyčuje otázky po původu a rozšiřování astrologie. V souvislosti s tím lze zpochybnit jednu z těchto otázek, a sice možnost srovnání „úrovně a poznatků, jakými disponuje dnes a v antickém světě“ (str. 1). Na ni, a právem, tato práce odpověď nepřináší.

Druhá kapitola shrnuje poznatky o nejranějším vývoji astrologie v Egyptě a zejména v Mezopotámii s citacemi především z moderní literatury. Třetí a čtvrtá kapitola se již věnují astrologii v Řecku, jejímu ovlivnění Mezopotámií a vlastnímu přínosu Řeků pro další rozvoj. V této kapitole jsou hojně citováni antičtí autoři.

Kapitola o astrologii v římské době (č. 5) je díky množství zmínek u římských autorů bohatá na informace a dokládá, jak významné role se tomuto oboru, především v době císařství, dostalo. Za pozornost v této souvislosti stojí převzetí astrologických tradic z Řecka a naopak jejich absence v Etrurii.

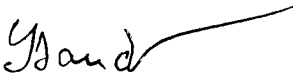
Značný prostor je věnován kultu boha Mithry a jeho astrologickým aspektům, včetně řady odkazů na ikonografická zobrazení z dochovaných a archeologicky prozkoumaných kontextů. Právě tato kapitola ilustruje možný alternativní přístup, jenž mohl být zvolen pro zpracování celé této práce.

V sedmé kapitole je naznačen význam personifikací jednotlivých znamení v řecké mytologii a popsáno základní ikonografické schéma pro každé z nich. Tato kapitola je doprovázena největším množstvím ilustrací a ukazuje na možné (a nevyužité) těžiště zvoleného tématu: ikonografický rozbor a formulování vývoje zodiakálních vyobrazení v římském umění. Široký prostor se otevírá také pro studium památek římské doby z Blízkého východu: v umění Nabatejců (Chirbet et Tanur), Hatry, ale také Kommagéné najdeme řadu motivů dokládajících astrologickou povahu místních kultů. Z těchto velmi zajímavých okruhů je v práci uveden pouze reliéf se lvem z Nemrud Dagu (str. 50, obr. 38).

Závěr pouze shrnuje fakta podrobně probraná v jednotlivých kapitolách.

Pro čtenáře této práce je velmi pozitivním aspektem upravený a zralý sloh. Studentka dokazuje obratnost ve stylizaci a preciznost v podání a řazení fakt, aniž by je zatěžovala samoučelným literárním balastem. Za velmi dobrou považuji formální stránku práce: členění, poznámky pod čarou, seznam literatury a přesné odkazy na zdroje, z nichž byla převzata vyobrazení v příloze. Zdařile a přehledně je provedena i sama obrazová příloha; na 26 stranách jsou zde ilustrovány ukázky astrologických motivů převážně v drobném umění. Celá práce ukazuje na dlouhodobý zájem autorky o danou problematiku. Vytknuta může být snad jen koncepce: práce mohla být pojata „archeologičtěji“ s akcentem na rozbor ikonografické stránky dochovaných památek, jak bylo naznačeno již výše.

Závěrem nezbyvá než konstatovat, že práce P. Látalové je rozsahem nadstandardní (75 stran textu) a obsah splňuje nároky vyžadované od bakalářské práce a je tak vhodným podkladem pro obhajobu.

Ladislav Stančo, PhD.